

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Γενική Συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS) — Διαπραγματεύσεις για τον Τρόπο 4 (μετακίνηση φυσικών προσώπων)»

(2005/C 286/06)

Στις 20 Ιανουαρίου 2003, με επιστολή του Επιτρόπου Lamy, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα «Γενική Συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS) — Διαπραγματεύσεις για τον Τρόπο 4 (μετακίνηση φυσικών προσώπων)»

Το ειδικευμένο τμήμα «Εξωτερικές σχέσεις», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 20 Μαΐου 2005, με βάση την εισηγητική έκθεση της κας FLORIO.

Κατά την 418^η σύνοδο ολομελείας της (συνεδρίαση της 8^{ης} Ιουνίου 2005), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 134 ψήφους υπέρ, 1 ψήφο κατά και 7 αποχές.

Εισαγωγή

Η ΕΟΚΕ είχε επανειλημμένως την ευκαιρία (με διασκέψεις, γνωμοδοτήσεις, θεσμικές συναντήσεις) να αναπτύξει μια επικοινωνιακή σχέση συνεργασίας με τη Γενική Διεύθυνση Εμπορίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ειδικότερα, ο προηγούμενος Επίτροπος, κ. Pascal Lamy, συμβουλευόταν αρκετές φορές την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη διάρκεια της θητείας του, επί θεμάτων σχετικών με το διεθνές εμπόριο και τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων του ΠΟΕ.

Η ΕΟΚΕ υποβάλλει επί του παρόντος μια πρόταση η οποία αποσκοπεί στην εξέταση του θέματος των διαπραγματεύσεων για τον Τρόπο 4 της Συμφωνίας GATS, ενός θέματος το οποίο εκλαμβάνεται ως μια από τις καθοριστικές συνιστώσες των διαπραγματεύσεων που βρίσκονται εν εξελίξει στον ΠΟΕ σχετικά με το άνοιγμα του διεθνούς εμπορίου στις υπηρεσίες. Η ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών, τόσο εντός όσο και εκτός της επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορθώς θεωρείται ότι αποτελεί ένα από τα δυνητικά μέσα για την ανάκαμψη της οικονομίας και την ενίσχυση της απασχόλησης. Μια προσεκτικότερη ανάλυση των κωλυμάτων και των κινδύνων θα καταστήσει δυνατή την ισόρροπη ανάπτυξη του εν λόγω τομέα, σε ένα οικονομικά και κοινωνικά βιώσιμο πλαίσιο βάσει των νέων διεθνών συμφωνιών.

Η προσωρινή φυσική παρουσία ενός προσώπου το οποίο δραστηριοποιείται σε μια επιχείρηση ή εταιρεία που επιθυμεί να παρέχει υπηρεσίες σε κάποια άλλη χώρα, της οποίας το εν λόγω πρόσωπο δεν είναι μόνιμος κάτοικος, επιβάλλει την εις βάθος διερεύνηση μιας σειράς θεμάτων, στην περίπτωση τόσο των αναπτυσσόμενων χωρών όσο και των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1. Η Γενική Συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS)

1.1 Οι διαπραγματεύσεις για τη Συμφωνία GATS διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια του Γύρου της Ουρουγουάης (1986 — 1994) και η εν λόγω συμφωνία τέθηκε σε ισχύ στις αρχές του 1995, όταν η Γραμματεία της ΓΣΔΕ αντικαταστάθηκε από τον Παγκόσμιο

Οργανισμό Εμπορίου. Η ανάγκη θέσπισης ορισμένων πολυμερών κανόνων για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών έτυχε καθολικής αναγνώρισης στη δεκαετία του '80, όταν επιταχύνθηκε η ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών (περίπου δύο τρίτα του ΑΕγχΠ και της απασχόλησης στην ΕΕ) και των συναλλαγών σε αυτόν τον τομέα, καθιστώντας ακόμη δυσκολότερη τη χάραξη μιας διαχωριστικής γραμμής μεταξύ των αγαθών και των υπηρεσιών. Οι αυξανόμενες εξαγωγές αγαθών απαιτούν και εξαγωγές υπηρεσιών, όπως η εγκατάσταση, η κατάρτιση και η υποστήριξη ή άλλες υπηρεσίες. Επίσης, η τάση για πιο φιλελεύθερες προσεγγίσεις έναντι των κρατικών ή των τοπικών μονοπωλίων, π.χ. όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια, το τηλέφωνο και τον τηλεγράφο, τις αστικές και σιδηροδρομικές μεταφορές, διάνοιξε ενδιαφέρουσες νέες αγορές για τις διεθνείς συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών⁽¹⁾. Παρότι ο βασικός στόχος έγκειται στην απελευθέρωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, η Συμφωνία GATS δεν εξαναγκάζει κανένα μέλος να προβεί σε μεγαλύτερη απελευθέρωση από εκείνη που του επιτρέπει να αισθάνεται ασφάλεια, ενώ συγχρόνως μπορεί να περιορίσει τόσο τη ρήτρα του «πλέον ευνοημένου έθνους» (ΠΠΕ) όσο και την εθνική μεταχείριση των ξένων προμηθευτών. Επίσης, ορίζεται σαφώς το δικαίωμα ρύθμισης και εισαγωγής νέων κανονισμών στις αγορές υπηρεσιών. Κανένας τομέας δεν αποκλείεται επί της αρχής, εκτός από εκείνους που εμπεριέχουν «την άσκηση δημοσίων εξουσιών»⁽²⁾.

2. Οι τρόποι παροχής υπηρεσιών

2.1 Η λογική που διέπει τους τέσσερις τρόπους παροχής υπηρεσιών

2.1.1 Σύμφωνα με το Άρθρο I, παράγραφος 2, της Συμφωνίας GATS «οι συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών» ορίζονται ως η παροχή υπηρεσιών:

α) από το έδαφος ενός μέλους στο έδαφος άλλου μέλους·

⁽¹⁾ Βλέπε τη δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής κατά τη διάρκεια της Ολλανδικής Προεδρίας το 2004 και τις ακόλουθες γνωμοδοτήσεις: γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Προετοιμασία της 4ης Υπουργικής Διάσκεψης του ΠΟΕ στο Κατάρ - Η θέση της ΟΚΕ» της 17^{ης} Οκτωβρίου 2001 (ΕΕ C 36 της 08.02.2002, σελ. 85)· γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Αερομεταφορές: Από την ενιαία αγορά στις προκλήσεις της παγκόσμιας αγοράς» της 26^{ης} Ιανουαρίου 2000 (ΕΕ C 75 της 15.03.2000, σελ. 4)· γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Το «Πράσινο Βιβλίο για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας» της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2003 (ΕΕ C 80 της 30.03.2004, σελ. 66)· γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Για έναν ΠΟΕ με ανθρώπινο πρόσωπο: οι προτάσεις της ΕΟΚΕ», της 26^{ης} Μαρτίου 2003 (ΕΕ C 133 της 06.06.2003, σελ. 75).

⁽²⁾ Οι εν λόγω υπηρεσίες διαφέρουν από χώρα σε χώρα και η κανονιστική ρύθμισή τους εναπόκειται στο εκάστοτε κράτος μέλος.

- β) εντός του εδάφους ενός μέλους προς χρήστη υπηρεσιών άλλου μέλους·
- γ) από φορέα παροχής υπηρεσιών ενός μέλους μέσω εμπορικής παρουσίας στο έδαφος άλλου μέλους·
- δ) από φορέα παροχής υπηρεσιών ενός μέλους μέσω παρουσίας φυσικών προσώπων ενός μέλους εντός του εδάφους άλλου μέλους.

2.1.2 Οι προαναφερθέντες τρόποι παροχής υπηρεσιών ονομάζονται συνήθως Τρόπος 1, 2, 3 και 4. Ο Τρόπος 1 αφορά τις εξ αποστάσεως παρεχόμενες υπηρεσίες (μέσω ταχυδρομείου, τηλεομοιοτυπίας, τηλεφώνου ή διαδικτύου)· ο Τρόπος 2 προϋποθέτει ότι ο καταναλωτής ταξιδεύει στο εξωτερικό για να κάνει χρήση των υπηρεσιών (ο τουρισμός αποτελεί εν προκειμένω το συνηθέστερο παράδειγμα)· ο Τρόπος 3 σχετίζεται με την εδραίωση εμπορικής παρουσίας σε ένα άλλο κράτος μέλος (επενδύσεις) και ο Τρόπος 4 αφορά την προσωρινή μετάβαση ενός ατόμου σε μια χώρα για την παροχή κάποιας υπηρεσίας — είτε επειδή απαιτείται προσωπική επαφή με τον πελάτη είτε επειδή οι υπηρεσίες πρέπει να αναληφθούν επιτόπου.

2.1.3 Οι Τρόποι 3 και 4 είναι συχνά αλληλένδετοι. Οι επιχειρήσεις πολλές φορές εναλλάσσουν εκ περιτροπής το ανώτερο προσωπικό και τους ειδικευμένους υπαλλήλους τους μεταξύ των γραφείων που διατηρούν σε διάφορες χώρες — η εν λόγω εσωτερική κινητικότητα είναι ουσιώδης για την αποτελεσματική παροχή των προσφερομένων υπηρεσιών. Εντούτοις, η παροχή υπηρεσιών μέσω των Τρόπων 1 και 2 μπορεί επίσης να διευκολυνθεί από τον Τρόπο 4 — έτσι, οι εμπορικοί επισκέπτες έχουν, παραδείγματος χάρι, τη δυνατότητα να διαπραγματευθούν και να συνάψουν επιχειρηματικές συμβάσεις μέσω των προαναφερθέντων τρόπων παροχής υπηρεσιών.

2.1.4 Εξαιτίας της αλληλεξάρτησης που υφίσταται μεταξύ των διαφόρων τρόπων παροχής υπηρεσιών, ο υπολογισμός των μακροοικονομικών αποτελεσμάτων — δημιουργία εμπορικών συναλλαγών, ανάπτυξη και απασχόληση, ανταγωνισμός, καλύτερη παροχή υπηρεσιών και χαμηλότερες τιμές για τους καταναλωτές — της περαιτέρω απελευθέρωσης ενός μόνο τρόπου παροχής υπηρεσιών, π.χ. του Τρόπου 4, είναι σχεδόν αδύνατος, όπως αναφέρεται σε μελέτη του ΟΟΣΑ για τον Τρόπο 4 της Συμφωνίας GATS ⁽³⁾. Οι μελέτες σχετικά με τα αποτελέσματα της απελευθέρωσης του Τρόπου 4 όσον αφορά τις εμπορικές συναλλαγές, την ανάπτυξη και την απασχόληση τροχοπεδούνται περαιτέρω λόγω της έλλειψης στατιστικών στοιχείων σχετικά με την προσωρινή μετακίνηση στο πλαίσιο του Τρόπου 4. Το ερώτημα που πραγματικά τίθεται δεν αφορά το πόσο σημαντικό θα είναι το όφελος που μπορεί να αποκομισθεί σύμφωνα με τον Τρόπο 4, αλλά μάλλον το ποια οφέλη μπορούν να εξασφαλισθούν και ποιες αρνητικές επιπτώσεις μπορούν να ελαχιστοποιηθούν. Πολλές επιχειρήσεις αναφέρουν ότι το εμπόριο παρεμποδίζεται από τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που επιβάλλονται για την εξασφάλιση των θεωρήσεων και των αδειών εργασίας.

2.1.5 Ο Τρόπος 4 της Συμφωνίας GATS καλύπτει μια πολύ συγκεκριμένη μορφή μετακίνησης των προσώπων, η οποία εμφανίζει τρία βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα: 1) είναι προσωρινός· 2) αποφασίζεται από τον φορέα παροχής των υπηρεσιών ο οποίος προσδιορίζει ακόμη και τον σκοπό της· 3) δεν καθορίζει ούτε

προστατεύει τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων εργαζομένων, τα οποία δύνανται να ρυθμισθούν κανονιστικώς από κάθε χώρα προορισμού που είναι μέλος του ΠΟΕ. Η μετανάστευση για εργασιακούς λόγους βάσει του Τρόπου 4 της Συμφωνίας GATS αποτελεί προσωρινή μετανάστευση κατόπιν πρωτοβουλίας ενός φορέα παροχής υπηρεσιών για την παροχή μιας υπηρεσίας. Ο Τρόπος 4 ενδέχεται επίσης να αφορά την περίπτωση κατά την οποία ένας φορέας παροχής υπηρεσιών υποχρεώνει έναν εργαζόμενο να ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα εκτός των φυσικών συνόρων της χώρας του.

2.1.6 Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι ο Τρόπος 4 πόρρω απέχει από την αρχή της ελεύθερης μετακίνησης των εργαζομένων στην ΕΕ/ στον ΕΟΧ. Στην ΕΕ, η επιλογή του τόπου διαμονής και εργασίας αποτελεί δικαίωμα του κάθε ατόμου, ενώ ο Τρόπος 4 αφορά το δικαίωμα ενός φορέα παροχής υπηρεσιών να εισέρχεται σε μια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα με στόχο την παροχή μιας υπηρεσίας.

2.1.7 Η μετακίνηση των εργαζομένων εμπίπτει κατ'εξοχήν στις πολιτικές για τη μετανάστευση και την αγορά εργασίας και όχι σε εκείνη που άπτεται των διεθνών εμπορικών συναλλαγών. Η προσωρινή κινητικότητα του εργατικού δυναμικού υπάρχει κίνδυνος να ευνοήσει μια κατάσταση κατά την οποία, σύμφωνα με τους κανόνες του ΠΟΕ, η εργασία θα καταστεί εμπόρευμα. Σύμφωνα με τη βασική αρχή της ΔΟΕ, όμως, «η εργασία δεν είναι εμπόρευμα» ⁽⁴⁾. Ο Τρόπος 4 αφορά μεν ανθρώπους, ανθρώπινα όντα, αλλά τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα των εργαζομένων και οι συνθήκες εργασίας δεν αναφέρονται στη Συμφωνία GATS, ενώ θα μπορούσαν και θα έπρεπε να τηρούνται τόσο στο πλαίσιο των αιτημάτων όσο και των προσφορών και των δεσμεύσεων των μελών, όπως έχουν ήδη πράξει η ΕΕ και τα κράτη μέλη της.

2.2 Ο Τρόπος 4 και το παράρτημα περί μετακίνησης των φυσικών προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες δυνάμει της Συμφωνίας

2.2.1 Η σχέση μεταξύ του εμπορίου, της μετανάστευσης και του κανονισμού περί αγοράς εργασίας που περιλαμβάνονται στον Τρόπο 4 αναγνωρίζεται από τη Συμφωνία GATS σε ειδικό Παράρτημα. Στο σημείο 2 του εν λόγω παραρτήματος αναφέρεται ότι η Συμφωνία GATS δεν ισχύει για μέτρα τα οποία επηρεάζουν φυσικά πρόσωπα που επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ενός κράτους μέλους, ούτε εφαρμόζεται σε μέτρα τα οποία αφορούν τη μετανάστευση, την κατοικία ή την απασχόληση επί μονίμου βάσεως. Σε μια υποσημείωση του Παραρτήματος αναφέρεται ότι: «μόνον το γεγονός ότι απαιτείται θεώρηση για τα φυσικά πρόσωπα ορισμένων κρατών μελών και όχι για εκείνα κάποιων άλλων δεν πρέπει να θεωρείται ότι καταργεί ή περιορίζει τα οφέλη που προκύπτουν υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.» Τέλος, στο Παράρτημα αναφέρεται ότι οι χώρες πρέπει να παραμείνουν ελεύθερες να ρυθμίζουν την είσοδο και τη διαμονή των προσώπων στην επικράτειά τους (συμπεριλαμβανομένης και της πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων) υπό τον όρο ότι τα μέτρα που υιοθετούνται δεν έχουν επιπτώσεις στις εμπορικές συναλλαγές. Στο παράρτημα καθίσταται προφανής η σημασία που αποδίδουν τα μέλη του ΠΟΕ στο ευαίσθητο ζήτημα της προσωρινής μετακίνησης των προσώπων.

⁽³⁾ Βλέπε http://www.oecd.org/document/25/0,2340,fr_2649_34145_31773849_1_1_1_1,00.html.

⁽⁴⁾ ΔΟΕ, Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας, Διακήρυξη της Φιλαδέλφειας του 1944.

2.3. Οι δεσμεύσεις της ΕΕ

2.3.1 Οι δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα μέλη του ΠΟΕ σχετικά με τον Τρόπο 4 διαφέρουν από ορισμένες απόψεις έναντι εκείνων που ανελήφθησαν όσον αφορά άλλους τρόπους και η σημαντικότερη εξ αυτών έγκειται στην επιδίωξη οριζόντιας εφαρμογής με ισχύ σε όλους τους τομείς που ένα κράτος μέλος περιλαμβάνει στον κατάλογο υποχρεώσεων του. Τούτο αντικατοπτρίζει τον τρόπο κατά τον οποίο οι αρμόδιοι για θέματα μετανάστευσης ρυθμίζουν την προσωρινή μετανάστευση, βάσει κανόνων που διέπουν το σκοπό της εισόδου στη χώρα, τις δεξιότητες, την εκπαίδευση και άλλους παράγοντες ανεξαρτήτως του εκάστοτε τομέα.

2.3.2 Παρότι οι περισσότερες χώρες ανέλαβαν δεσμεύσεις έναντι του Τρόπου 4 στο τέλος του Γύρου της Ουρουγουάης, υπολογίζεται ότι άνω του 90 % των δεσμεύσεων αυτών εφαρμόζονται μόνον σε εργαζομένους με υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων (ανώτερα στελέχη, επαγγελματίες και ειδικοί με συγκεκριμένες γνώσεις) ή σε εμπορικούς επισκέπτες. Ακόμη και στην περίπτωση των εργαζομένων με υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων, οι περισσότερες δεσμεύσεις έχουν αξία μόνον εάν ο φορέας παροχής υπηρεσιών είναι επίσης σε θέση να εξασφαλίσει εμπορική παρουσία στη χώρα υποδοχής (Τρόπος 3) — τις λεγόμενες ενδοεπιχειρησιακές μεταθέσεις. Ελάχιστες χώρες έχουν αναλάβει δεσμεύσεις όσον αφορά τους φορείς παροχής υπηρεσιών που δεν διαθέτουν εμπορική παρουσία στη χώρα υποδοχής — είτε είναι υπάλληλοι αλλοδαπής εταιρείας είτε ανεξάρτητοι φορείς παροχής υπηρεσιών (ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι ή επιχειρηματίες κλπ.). Ακόμη λιγότερες είναι οι χώρες που έχουν δεσμευθεί σχετικά με τους λιγότερο ειδικευμένους ή ημειδικευμένους εργαζομένους: πράγματι, το 90 % των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από τις περισσότερες χώρες αφορά αποκλειστικά τους εργαζομένους με υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων.

2.3.3 Ο Τρόπος 4 καλύπτει αυτό καθ'εαυτό το επίπεδο της δυναμικής δραστηριότητας, γεγονός το οποίο είναι προφανώς καθοριστικής σημασίας για ορισμένους τομείς στους οποίους η εφαρμογή του Τρόπου 4 είτε αποτελεί τη βασική δυνατότητα παροχής υπηρεσιών (π.χ. στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης) είτε απαιτείται ελλείψει εμπορικής παρουσίας (π.χ. υπηρεσίες στον κατασκευαστικό κλάδο ή στον τομέα της πληροφορικής που προϋποθέτουν επιτόπια παρουσία).

2.3.4 Κατά το Γύρο της Ουρουγουάης, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της ανέλαβαν ορισμένες δεσμεύσεις σύμφωνα με τις οποίες επιτρέπεται σε ορισμένους αλλοδαπούς υπηκόους να εισέρχονται προσωρινά στην Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό την παροχή υπηρεσιών. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και ορισμένες δεσμεύσεις οι οποίες ανελήφθησαν κατά την παράταση των διαπραγματεύσεων σχετικά με τον Τρόπο 4, έπειτα από την ολοκλήρωση του Γύρου της Ουρουγουάης.

2.4 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλα μέλη του ΠΟΕ συμφώνησαν όσον αφορά τη διάκριση των φορέων παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο του Τρόπου 4 σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- Ενδοεπιχειρησιακές Μεταθέσεις (Intra-corporate Transfers — ICTs): Ένας υπάλληλος μιας επιχείρησης ο οποίος μετατίθεται προσωρινά από ένα τμήμα αυτής της επιχείρησης εκτός της ΕΕ (έδρα, υποκατάστημα, παράρτημα) σε ένα τμήμα εντός της ΕΕ.
- Εμπορικοί Επισκέπτες (Business Visitors — BVs): Ένας αντιπρόσωπος αλλοδαπού φορέα παροχής υπηρεσιών που

εισέρχεται προσωρινά στην ΕΕ για έναν από τους ακόλουθους σκοπούς: (α) για να διαπραγματευτεί την πώληση υπηρεσιών· (β) για να συνάψει συμβάσεις πώλησης υπηρεσιών· ή (γ) για να ιδρύσει μια νέα έδρα της επιχείρησης (υποκατάστημα, παράρτημα ή γραφείο). Οι Εμπορικοί Επισκέπτες δεν μπορούν να παρέχουν οι ίδιοι υπηρεσίες στην επικράτεια της ΕΕ.

- Φορείς παροχής υπηρεσιών επί συμβάσει (Contractual Service Suppliers — CSSs): Σε αυτή την κατηγορία εμπίπτουν οι Υπάλληλοι Νομικών Προσώπων και — βάσει της νέας προφοράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — μπορούν ενδεχομένως να συμπεριληφθούν και οι Ελεύθεροι Επαγγελματίες. Οι Υπάλληλοι Νομικών Προσώπων εισέρχονται προσωρινά στην ΕΕ ως υπάλληλοι αλλοδαπής επιχείρησης η οποία έχει συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών εντός της ΕΕ. Οι Ελεύθεροι Επαγγελματίες είναι αυτοαπασχολούμενοι που εισέρχονται προσωρινά στην επικράτεια της ΕΕ για να εκπληρώσουν τους όρους μιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών στην ΕΕ, την οποία έχουν συνάψει οι ίδιοι.

2.5 Αιτήματα της ΕΕ προς τα λοιπά μέλη του ΠΟΕ

2.5.1 Η ΕΕ υπέβαλε συγκεκριμένα αιτήματα προς 106 μέλη του ΠΟΕ για την αύξηση του επιπέδου των δεσμεύσεων έναντι του Τρόπου 4, αιτήματα τα οποία ήταν διατυπωμένα κατά τρόπο ώστε να απεικονίζουν το επίπεδο ανάπτυξης του ενδιαφερομένου μέλους και της σπουδαιότητάς του ως εμπορικού εταίρου. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει και το εξαγωγικό ενδιαφέρον της ΕΕ για τον εν λόγω τρόπο παροχής υπηρεσιών. Η ΕΕ επιδιώκει την καθιέρωση παρεμφερούς επιπέδου δέσμευσης για την πλειονότητα των εταίρων του ΠΟΕ. Ειδικότερα, υπεβλήθησαν τα ακόλουθα αιτήματα:

1. **Ενδοεπιχειρησιακές Μεταθέσεις (ICT):** Ζητείται να επιτραπούν οι μεταθέσεις μελών του προσωπικού σε θυγατρικές εταιρείες μιας επιχείρησης παροχής υπηρεσιών για περίοδο τριών ετών και να συμπεριληφθούν στις συμφωνίες αυτές ορισμένοι στόχοι όσον αφορά την κατάρτιση με σύντομη χρονική διάρκεια·
2. **Εμπορικοί Επισκέπτες (BV):** το αίτημα αφορά την πραγματοποίηση μεταθέσεων για διαμονή έως 90 ημερών·
3. **Φορείς παροχής υπηρεσιών επί συμβάσει (CSS):** Τα αρχικά αιτήματα αφορούσαν αποκλειστικά τους υπαλλήλους νομικών προσώπων και κάλυπταν μόνον ορισμένους κλάδους υπηρεσιών (π.χ. υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις ή περιβαλλοντικές υπηρεσίες), με διαφορετικούς καταλόγους κλάδων για τις χώρες του ΟΟΣΑ και για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Επιπλέον, σχετικά αιτήματα δεν τέθηκαν στις ελάχιστες ανεπτυγμένες χώρες. Μεταξύ των αιτημάτων που υπεβλήθησαν τον Ιανουάριο προς τους εταίρους του ΠΟΕ περιλαμβάνονται αιτήματα που περιορίζονται στους ελεύθερους επαγγελματίες στην περίπτωση των σημαντικότερων εμπορικών εταίρων.

2.6 Αιτήματα μελών του ΠΟΕ

2.6.1 Όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε περισσότερα από 50 αιτήματα, εκ μέρους άλλων κρατών μελών, για την περαιτέρω ανάπτυξη του Τρόπου 4 σε διάφορα επίπεδα: ζητείται, αφενός, να υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς τις δεσμεύσεις και, αφετέρου, να εξαλειφθούν σχεδόν όλοι οι περιορισμοί που τίθενται στους περισσότερους κλάδους υπηρεσιών.

2.6.2 Τα περισσότερα αιτήματα διατυπώθηκαν από αναπτυσσόμενες χώρες και, στην περίπτωση σχεδόν των μισών εκ των χωρών αυτών, συνίσταντο στην εξάλειψη παντός περιορισμού (γεγονός το οποίο θα συνεπάγετο την απολύτως ελεύθερη μετακίνηση των εργαζομένων), στη συμπερίληψη και εργαζομένων με χαμηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων, καθώς και στην κατάργηση του κριτηρίου περί Ελέγχου των Οικονομικών Αναγκών και της Αγοράς Εργασίας που προβλέπεται στο πλαίσιο του Τρόπου 4. Τρεις χώρες ζήτησαν την άρση του ισχύοντος καθεστώτος όσον αφορά τις θεωρήσεις και την παροχή αυτόματου δικαιώματος εισόδου και διαμονής. Πολλές χώρες θεωρούν, εξάλλου, σημαντική την επέκταση των οδηγιών της ΕΕ περί αμοιβαίας αναγνώρισης των προσόντων στους υπηκόους τρίτων χωρών που απέκτησαν τα διπλώματα και τις δεξιότητές τους στην επικράτεια της ΕΕ.

2.6.3 Η Δεύτερη Συνάντηση των Υπουργών Εμπορίου που πραγματοποιήθηκε στη Ντάκα (Μπαγκλαντές) από τις 31 Μαΐου έως τις 2 Ιουνίου 2003, ολοκληρώθηκε με τη Διακήρυξη της Ντάκα στην οποία αναφέρεται ότι: (σημείο 15, παράγραφος iv): «Ελεύθερη πρόσβαση στις αγορές των ανεπτυγμένων χωρών για την προσωρινή μετακίνηση των φυσικών προσώπων, κυρίως ανειδίκευτων και ημιειδικευμένων φορέων παροχής υπηρεσιών, δυνάμει του Τρόπου 4 και προπαντός δια της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, δια της απλοποίησης των διαδικασιών για τη χορήγηση θεώρησης και δια της αναστολής της εφαρμογής του κριτηρίου περί Ελέγχου των Οικονομικών Αναγκών».

3. Οι προσφορές της ΕΕ

3.1 Σημαντικές βελτιώσεις παρασχέθηκαν σε διάφορους τομείς: όσον αφορά τους **φορείς παροχής υπηρεσιών επί συμβάσει (CSS)**, συμφωνήθηκε η ανάληψη δεσμεύσεων σε 22 υποτομείς (επαγγελματικές υπηρεσίες και υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις) και σε 4 τομείς που αφορούν τους ελεύθερους επαγγελματίες για διαμονή έως έξι μήνες. Όσον αφορά την ίδια ομάδα των 22 τομέων, η ΕΕ δεσμεύθηκε να μην εφαρμόζει πλέον τις διαδικασίες Ελέγχου των Οικονομικών Αναγκών, αλλά να εισαγάγει αντ' αυτών ένα αριθμητικό όριο για τους φορείς παροχής υπηρεσιών που εμπίπτουν σε αυτή τη συμφωνία· σχετικά με το επίπεδο του εν λόγω ορίου και με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του δεν έχει ακόμη ληφθεί οριστική απόφαση. Στους νέους παρέχεται, επιπλέον, δυνατότητα κατάρτισης για μέγιστη περίοδο 12 μηνών στο πλαίσιο των ενδοεπιχειρησιακών μεταθέσεων (intra-company transfers). Αναμφίβολα, η συγκεκριμένη προσφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μια από τις πιο φιλόδοξες και σοβαρές προτάσεις που υπεβλήθησαν.

4. Οι προσφορές τρίτων χωρών

4.1 Ορισμένα μόνο μέλη του ΠΟΕ (38) προέβησαν σε προκαταρκτικές προσφορές για την περαιτέρω απελευθέρωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών εντός της προθεσμίας που προέβλεπε η Διακήρυξη της Ντόχα, παρότι οι συναλλαγές αυτές καλύπτουν ποσοστό 91,6 % των παγκόσμιων συναλλαγών. Το επίπεδο των προσφορών, εκ μέρους τόσο των βιομηχανικών όσο και των αναπτυσσόμενων χωρών, παραμένει μάλλον χαμηλό και περιορισμένο, ακόμη και ως προς την ποιότητα των προσφορών. Εν τω μεταξύ, πρέπει να σημειωθεί ότι μια ομάδα χωρών — η Ινδία, οι Φιλιππίνες, η Ταϊλάνδη και η Ινδονησία — αναδιαμόρφωσαν την προσφορά τους με βάση τη νέα προσφορά στην οποία προέβη η ΕΕ.

5. Προσωρινή μετανάστευση, αγορά εργασίας και κοινωνική συνοχή

5.1 Τα προβλήματα όσον αφορά τον Τρόπο 4 δεν μπορούν να περιορισθούν στις εμπορικές συναλλαγές, αλλά σχετίζονται επίσης με τις ευρύτερες πολιτικές στους τομείς της μετανάστευσης και της απασχόλησης. Ο ορισμός της μετανάστευσης περιλαμβάνει ως υποσύνολο την προσωρινή μετανάστευση, η οποία εμπεριέχει με τη σειρά της ως υποσύνολο τη μετανάστευση για λόγους εργασίας. Ο Τρόπος 4 της Συμφωνίας GATS αποτελεί άλλο ένα υποσύνολο του ορισμού αυτού.

5.2 Εντούτοις, τα όρια του Τρόπου 4 δεν καθορίζονται σαφώς: ειδικότερα, είναι απαραίτητο να διευκρινισθεί η σχέση μεταξύ προσωρινής μετανάστευσης για λόγους εργασίας και προσωρινής μετανάστευσης για την εδραίωση εμπορικής παρουσίας. Πρωτίστως, όμως, απαιτείται να προσδιορισθεί ο όρος «προσωρινός» ο οποίος μπορεί να εκτείνεται από διάστημα μερικών μηνών έως χρονική περίοδο άνω των πέντε ετών. Επιπλέον, η έννοια της «προσωρινής μετανάστευσης» δεν γίνεται αντιληπτή κατά τον ίδιο τρόπο από την ΕΕ (βλ. Συνθήκη) και από τον ΠΟΕ.

5.3 Είναι προφανές ότι ο Τρόπος 4 θα έπρεπε να περιοριζόταν στους εργαζομένους με υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων και στους ελεύθερους επαγγελματίες, αλλά εάν μελλοντικά η εφαρμογή του Τρόπου 4 επεκταθεί και σε άλλα είδη απασχόλησης, τότε θα απαιτηθεί μια σαφέστερη και πιο περιοριστική ερμηνεία του όρου «προσωρινός» και ένας επακριβέστερος προσδιορισμός του όρου «φορέας παροχής υπηρεσιών». Εν πάση περιπτώσει, και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι εμπορικές συμφωνίες δεν παρέχουν ιδανική ευκαιρία για την ενασχόληση με το Εργατικό Δίκαιο, παράγοντα σαφήνειας θα μπορούσε να αποτελέσει η επέκταση της εφαρμογής της Διακήρυξης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ, 1998) για τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία και των παραρτημάτων (²) της και στους εργαζομένους του Τρόπου 4, η οποία αποτελεί ούτως ή άλλως σημείο αναφοράς από νομική άποψη. Για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που εγκρίθηκε στη Νίκαια είναι, ασφαλώς, μείζονος σημασίας, κυρίως δε επειδή έχει πλέον ενσωματωθεί στο σχέδιο Συνταγματικής Συνθήκης.

5.4 Τούτο θα ήταν εξαιρετικά σημαντικό για πολυάριθμους ελεύθερους επαγγελματίες, καθώς και για όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τη συνταξιοδοτική ασφάλιση και με την προσπάθεια καταπολέμησης της ανεργίας. Είναι σαφές ότι η διαχείριση της αποδημίας πρέπει να αναλαμβάνεται σε εθνικό επίπεδο και όχι από τον ΠΟΕ. Κατά τον ίδιο τρόπο, ορισμένες πτυχές που άπτονται της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κοινωνικής ασφάλισης, χρήζουν αντιμετώπισης σε διεθνές επίπεδο από οργανώσεις όπως η ΔΟΕ.

6. Συμπεράσματα και Συστάσεις

6.1 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία μιας περαιτέρω απελευθέρωσης των συναλλαγών υπηρεσιών σε παγκόσμια κλίμακα για την οικονομική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων και των βιομηχανικών χωρών· διαπιστώνει, ωστόσο, την απουσία μιας ανάλυσης αντίκτυπου σχετικά με τις πραγματικές κοινωνικές συνέπειες και την αγορά εργασίας τόσο στη χώρα προέλευσης όσο και στη χώρα υποδοχής.

(²) http://www.ilo.org/dyn/declaris/DECLARATIONWEB.INDEXPAGE?var_language=EN

6.2 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει επίσης τη σημασία του δικαιώματος των μελών του ΠΟΕ να ρυθμίζουν και να εισάγουν νέους κανονισμούς όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών.

6.2.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει μεν τις προκαταρκτικές προσφορές της ΕΕ για περαιτέρω απελευθέρωση δυνάμει του Τρόπου 4 της Συμφωνίας GAT, αλλά υπό τον όρο της τήρησης των βασικών εργασιακών προτύπων, του Εθνικού Εργατικού Δικαίου και των συλλογικών συμβάσεων που ισχύουν στις χώρες υποδοχής. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει και χαιρετίζει το γεγονός ότι η Επιτροπή συμπεριέλαβε τα δικαιώματα των εργαζομένων στον κατάλογο υποχρεώσεων της.

6.2.1.1 Η πρόταση να προστεθεί στην προσφορά μια κατηγορία ασκουμένων υπαλλήλων εντός της επιχείρησης (Intra-Company Trainees) θα μπορούσε να ενδιαφέρει ιδιαίτερα τόσο τις πολυεθνικές εταιρείες της ΕΕ όσο και τις επιχειρήσεις και τους νεαρούς διευθύνοντες τρίτων χωρών και, συνεπώς, επικροτείται. Εξυπακούεται ότι η φύση των σχέσεων αυτών χρήζει διασαφήνισης όσον αφορά την «κατάρτιση», προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος μετατροπής τους σε ανεπαρκώς αμειβόμενη εργασία κατά παράβαση των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων στον τομέα της κατάρτισης — είτε πρόκειται για νομοθετικές διατάξεις είτε για συλλογικές συμβάσεις — και κατ'αντιδιαστολή προς το σεβασμό των διεθνών εργατικών δικαιωμάτων.

6.2.2 Η ΕΕ προτείνει επίσης την ανάληψη νέων δεσμεύσεων για τους ελεύθερους επαγγελματίες ως φορείς παροχής υπηρεσιών επί συμβάσει, όμως μόνον σε ορισμένους υποτομείς και για ειδικούς με υψηλό επίπεδο κατάρτισης ⁽⁶⁾.

6.2.3 Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία της λήψης μέτρων εκ μέρους των κρατών μελών της ΕΕ για την προστασία των προσωρινών εργαζομένων, για την αποτροπή της διακριτικής μεταχείρισης και για την καθιέρωση των κατάλληλων μηχανισμών εποπτείας, π.χ. σύμφωνα με τις αρχές περί προστασίας των μνησίων αποδοχών της Σύμβασης αριθ. 95 της ΔΟΕ.

6.2.4 Ειδικότερα, η πιο πρόσφατη διεύρυνση ή οι μελλοντικές διευρύνσεις της ΕΕ, με την ένταξη χωρών όπου οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας είναι σπάνιες, θα απαιτήσουν τη θέσπιση εξίσου ενδεδειγμένων μηχανισμών εποπτείας.

6.2.5 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, ενόψει της περαιτέρω απελευθέρωσης των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, η ΕΕ οφείλει πρωτίστως να πράξει τα εξής:

1. να διασαφηνίσει ότι η οδηγία για τους αποσπασμένους εργαζομένους αποτελεί επίσης τη βάση και στην περίπτωση της προσωρινής μετακίνησης των εργαζομένων·
2. να προσδιορίσει ποιο νομοθετικό πλαίσιο αναφοράς πρέπει να ισχύει στην ΕΕ για την απελευθέρωση των υπηρεσιών εντός της εσωτερικής αγοράς (πρβλ. την πρόταση οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά), θέμα το οποίο βρίσκεται, αυτούς τους τελευταίους μήνες, στο επίκεντρο μιας έντονα αμφιλεγόμενης συζήτησης·

⁽⁶⁾ Σύμφωνα με την έκθεση της Ένωσης Συνομοσπονδιών της Βιομηχανίας και των Εργοδοτών της Ευρώπης (UNICE) που τιτλοφορείται *Canapi, Moving forward together* («Κανκούν, Βαδίζουμε μαζί προς τα εμπρός»), του Ιουλίου 2003, ο Τρόπος 4 αφορά την «προσωρινή μετακίνηση υψηλόβαθμων εμπορικών στελεχών».

3. να προβεί σε σαφή διάκριση μεταξύ των υπηρεσιών κοινής ωφελείας (συμπεριλαμβανομένης της υγείας, της εκπαίδευσης, της ύδρευσης, της ενέργειας, του φυσικού αερίου, κλπ.), των οικονομικών και ή μη οικονομικών υπηρεσιών, των υπηρεσιών για εμπορικούς και μη εμπορικούς λόγους και των υπηρεσιών διαφορετικής φύσεως.

6.3 Η ΕΟΚΕ τάσσεται κατ'αρχήν υπέρ της πρότασης του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Υπηρεσιών περί καθιέρωσης μιας «άδειας GATS». Η άδεια αυτή, αφενός, θα διευκόλυνε τη μετακίνηση των φορέων παροχής υπηρεσιών από και προς την ΕΕ και, αφετέρου, θα καθιστούσε εναργέστερο τον έλεγχο της χρήσης του Τρόπου 4.

6.4 Σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες ο κίνδυνος της «διαρροής εγκεφάλων» είναι υπαρκτός. Πολλές αναπτυσσόμενες χώρες αντιμετωπίζουν έλλειψη π.χ. νοσοκόμων, δεδομένου ότι μετακινούνται προς τις ανεπτυγμένες χώρες όπου υπάρχει έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού. Η ΕΟΚΕ προτείνει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να θεσπίσουν κανόνες ή πρακτικές (όπως έπραξε ο τομέας της υγείας στη Μεγάλη Βρετανία, ιδιαίτερα όσον αφορά το νοσηλευτικό προσωπικό για την πρόσληψη του οποίου διαμορφώθηκε κώδικας ηθικής στο πλαίσιο των σχετικών πολιτικών), προκειμένου να αποφευχθεί μία κατάσταση κατά την οποία οι αναπτυσσόμενες χώρες χάνουν το ικανό εργατικό δυναμικό τους και το εξειδικευμένο προσωπικό τους και, συνεπώς, την ικανότητά τους να καλύπτουν τις ανάγκες του πληθυσμού τους.

6.5 Η ΕΟΚΕ παροτρύνει την ΕΕ και τα κράτη μέλη να μην δεχθούν προς το παρόν καμία επέκταση του Τρόπου 4 στους ημειδικευμένους ή ανειδίκευτους εργαζομένους. Κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε μια κατάσταση η οποία θα έθετε πραγματικά σε κίνδυνο τη βασική αρχή της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), σύμφωνα με την οποία «η εργασία δεν αποτελεί αγαθό». Είναι γεγονός ότι οι ημειδίκευμένοι και οι ανειδίκευτοι αλλοδαποί εργαζόμενοι βρίσκονται σχεδόν πάντοτε σε μειονεκτική θέση στην αγορά εργασίας, ενώ οι αλλοδαποί διευθυντές και ειδικοί ή οι ελεύθεροι επαγγελματίες με υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων βρίσκονται συνήθως σε πλεονεκτική θέση και χαίρουν ικανοποιητικής προστασίας.

6.6 Η ΕΟΚΕ δεν μπορεί να δεχθεί ότι η προσωρινή μετακίνηση εργαζομένων, η οποία αποτελεί εκ των πραγμάτων προσωρινή μετανάστευση, θα ρυθμίζεται πρωτίστως μέσω του ΠΟΕ και της Συμφωνίας GATS, χωρίς την παραμικρή εγγύηση όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα ή την τήρηση των βασικών εργασιακών προτύπων, όπως π.χ. η μη διακριτική μεταχείριση. Η καθιέρωση εποικοδομητικής συνεργασίας μεταξύ του ΠΟΕ και, τουλάχιστον, της ΔΟΕ, του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ) και του ΟΗΕ για την προστασία των δικαιωμάτων των προσωρινών μεταναστών, θα πρέπει να αποτελέσει προαπαιτούμενο για την περαιτέρω διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του Τρόπου 4 στο πλαίσιο του ΠΟΕ, αξιοποιώντας υπό αυτή την έννοια το ρόλο της ΔΟΕ ως τριμερούς βήματος συζήτησης και ανταλλαγής εμπειριών, καθώς και ως δυναμικού συντονιστικού οργάνου.

6.7 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις οφείλουν να επανεξετάσουν την επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για την προστασία των δικαιωμάτων όλων των διακινούμενων εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους (Σύμβαση για τους διακινούμενους εργαζόμενους), η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 2003. Η Σύμβαση αυτή καθορίζει τα δικαιώματα των προσωρινών μεταναστών, όσον αφορά παραδείγματος χάρι τους «εργαζόμενους για συγκεκριμένη απασχόληση». Ακόμη και ελλείψει επικύρωσης, η Σύμβαση, ως σύνολο διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων, θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την καθοδήγηση της πολιτικής⁽⁷⁾. Η Σύμβαση αριθ. 146 της ΔΟΕ επικυρώθηκε από έξι νυν και υπό ένταξη κράτη μέλη της ΕΕ (πριν και μετά από τη διεύρυνση) καθώς και από τέσσερα άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Οι διατάξεις της προαναφερθείσας Σύμβασης χρήζουν εφαρμογής εκ παραλλήλου με εκείνες τη Σύστασης αριθ. 151. Απαιτείται δε η εφαρμογή των σχετικών άρθρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (Συμβούλιο της Ευρώπης). Τα μέτρα που έλαβε η ΕΕ στο πλαίσιο του Τρόπου 4 της Συμφωνίας GATS θα πρέπει να είναι συμβατά με τα εν λόγω πρότυπα και κυρίως με εκείνα τα οποία έχουν ενστερνισθεί τα κράτη μέλη.

6.8 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη Συμφωνία GATS (12 Μαρτίου 2003), και ειδικότερα τα σημεία 5, 10 και 11, και συνιστά στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να το λάβουν υπόψη τους κατά τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη Συμφωνία GATS.

Σημείο 5: Υπενθυμίζει ότι η Συμφωνία GATS είναι εθελοντική συμφωνία και ότι οι αρχές της δεν επιβάλλουν την ιδιωτικοποίηση

ή την απορύθμιση, ούτε συνιστούν κάποιο συγκεκριμένο βαθμό απελευθέρωσης· επιμένει, ωστόσο, ότι οι αναπτυσσόμενες και οι ελάχιστα ανεπτυγμένες χώρες θα πρέπει να πειστούν για την απελευθέρωση των υπηρεσιών και ειδικότερα των δημοσίων υπηρεσιών.

Σημείο 10: Χαιρετίζει την προσφορά, ιδίως προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, για την εξασφάλιση καλύτερων ευκαιριών όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών στην αγορά της ΕΕ μέσω της προσωρινής διασυνοριακής μετακίνησης εξειδικευμένου προσωπικού, αλλά εμμένει στο γεγονός ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να εξασφαλίζουν την προστασία των διασυνοριακών εργαζομένων από κάθε μορφής διάκριση· υπενθυμίζει ότι, σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν οι συνθήκες εργασίας σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ, οι απαιτήσεις περί ελαχίστων αποδοχών, καθώς και όλες οι συλλογικές μισθολογικές συμβάσεις, ανεξαρτήτως εάν ο εργοδότης είναι εγγεγραμμένος ή όχι σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ.

Σημείο 11: Τονίζει ότι η «εμπορική παρουσία» (δηλαδή οι επενδύσεις) πρέπει να εξακολουθήσουν να διέπονται από φορολογικά, κοινωνικά και άλλου είδους κανονιστικά μέτρα σε εθνικό επίπεδο· εμμένει επίσης στο δικαίωμα να υπόκειται η αλλοδαπή εμπορική παρουσία στον όρο της τήρησης της Τριμερούς Δήλωσης Αρχών της ΔΟΕ, όσον αφορά τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική, και των αναθεωρηθεισών (το καλοκαίρι του 2000) Κατευθυντήριων Γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Βρυξέλλες, 8 Ιουνίου 2005

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND

⁽⁷⁾ Π.χ. Οι συμφωνίες GATS δεν αναφέρονται στα δικαιώματα των συζύγων ή των τέκνων.